

Sommige verhalen zijn zó goed, die kun je gerust verder vertellen. Dit artikel komt uit de Quote. En dit is de ingekorte versie. Wil je het hele artikel lezen? Dat kan in Quote nummer 3 2019, of via blendle.com.

THE UNSEEN COLLECTION

INVESTEREN IN SINGLE MALT

Het wordt je links en rechts aangeraden. Valkuilen liggen op de loer, maar het kan ook goed lopen. Zoals bij de aanschaf van de legendarische Zagatti-collectie, die in Sassenheim te vinden is.

- TEKST: ROY BAKKER (QUOTE MAGAZINE) | BEELD: MAURITS GIESEN (QUOTE MAGAZINE) -

Het is half twee 's nachts in een oud Italiaans huisje in Lugo, een pittoresk dorpje. Voormalig Rabobank-bankier Michel Kappen zit met whiskykenner Ronald Zwartepoorte aan tafel bij de 85-jarige Valentino Zagatti. Die laatste is net door zijn vrouw en twee kinderen de keuken ingetrokken. "Pa, doe het nou. Verkoop het, verdomme." Over zijn glaasje whisky leunt Kappen richting Zwartepoorte. "Roon, jongen, ik ben stuk. Moeten we nog wel doorpraten?" Op het spel staat een bedrag van 4 miljoen euro van vijftien verschillende investeerders

die veertig participaties van elk een ton te verdelen hebben. Het lijdend voorwerp: een van de waardevolste whisky-collecties ter wereld. Elk hoekje van het huis is gevuld met onaangebroken flessen die exclusief uit Schotland komen. Behalve de badkamer en de slaapkamer; dat mocht niet van Zagatti's vrouw. Vanuit de keuken lijkt goed nieuws te komen. "Nou, Michel," zegt Zwartepoorte, "het lijkt erop dat hij akkoord gaat, maar hij wil een paar flessen voor zichzelf houden." "Dat kan toch niet, Ronald? De hele collectie staat zo in het boek. We kunnen

toch niet zeggen dat twee flessen zijn achtergebleven? Dat gaat niet, we kopen de hele collectie." Zwartepoorte gaat weer naar de keuken, maar komt terug met hetzelfde bericht. "Hij heeft er toch wel moeite mee." Kappen richt zich nog eens tot Zwartepoorte. "Ik weet niet wat jij gaat doen, maar ik ga pitten. We komen er niet uit." Kappen: "Eerlijk gezegd weet ik niet meer wat de laatste drempel was en waarom hij akkoord ging. Op een gegeven moment was iedereen er gewoon klaar mee."

'DE JUISTE FLES KAN
IN EEN PAAR MAANDEN
DRIE KEER ZOVEEL
WAARD WORDEN'

NAAM

MICHEL KAPPEN

MISSIEHANDELEN IN FLESSEN EN VATEN
ZELDZAME SCHOTSE SINGLE MALT
WHISKY**WEBSITE**

SCOTCHWHISKYINTERNATIONAL.COM

BLIND

In zijn net gerenoveerde bedrijfspand in Sassenheim zit Michel Kappen, oprichter van Scotch Whisky International, in een grijs tweedpak een broodje Subway te verorberen. "Het begon allemaal toen ik een boek zag liggen op het whiskyfestival in de Leidse Pieterskerk. In dat boek stond de collectie van Valentino Zagatti. De grootte van de verzameling en de leeftijd van de flessen waren indrukwekkend, dat wilde ik in het echt zien. Uiteindelijk kwam ik in contact met Ronald, die heel veel doet in de whiskybranche. Hij heeft veel contacten, ook met Zagatti. We besloten er samen gewoon een keer heen te gaan. Dat is nu acht jaar geleden. Het was krankjorum: overal stonden flessen whisky, de dozen stapelden zich op tot het plafond. Ik vroeg hem hoe hij zo kon leven, maar hij heeft zelf nog nooit een fles gezien."

Het is 1946. De veertienjarige Valentino Zagatti stapt op een landmijn, waarna een explosie volgt. De jonge Italiaan blijft in leven, maar raakt wel blind. Hij focust zich op het bespelen van de accordeon en ont-popt zich als een virtuoos, een prijswinnende artiest. Omdat hij blind is, ontvangt Zagatti een royale uitkering van de staat. Daarvan koopt hij onder andere sigaretten, maar als hij in de jaren zestig stopt met roken, besluit hij zijn geld aan drank uit te geven. Aan het verzamelen van drank welteverstaan. Het begint met gedistilleerd; niet enkel whisky, maar ook cognac, armagnac en grappa. Dat blijkt een te grote opgave, zodat Zagatti zich specialiseert in Schotse single malts. Hij kan ze niet zien en het merendeel niet proeven omdat hij ze niet open maakt, maar zijn fotografisch geheugen vertelt hem aan de hand van de vorm met welke fles hij te maken heeft. Elke fles wordt gelabeld en regelmatig weet hij zeer zeldzame exemplaren op de kop te tikken.

GEWOON GOKKEN

Wie googlet ziet dat tegenwoordig overal ter wereld flessen worden aangeboden voor exorbitant hoge prijzen. En dat veel media

'Het was krankjorum, overal stonden flessen'

schrijven dat je juist nu in whisky, met name single malt uit Schotland, moet investeren. Volgens de Rare Whisky Apex 1.000 ('s werelds grootste index voor Schotse whisky's) steeg de waarde van Schotse whisky in 2017 met 27,51 procent en is de totale verkoop met 8,9 procent gestegen. Rijke Russen en Aziaten kopen prestigieuze flessen op als statussymbool en de juiste fles kan in een paar maanden drie keer zoveel waard worden. Zwartepoorte: "Michel heeft de juiste flessen gekocht. Voor mij gaat het om passie; ik koop één fles om te bewaren en één om te drinken. Als ik van alles wat ik gekocht heb een doosje had bewaard, zou ik mijn woonplaats kunnen kopen. Dat is alleen nooit mijn insteek geweest."

TENTOONSTELLING

Kappen: "In het contract staat dat de collectie de komende tien jaar niet mag worden verkocht. Dat trok Zagatti over de streep. Zijn hele collectie zou ook worden tentoongesteld in een museum in Sassenheim." Hij herinnert zich het moment weer. "Dat was niet mijn idee, maar van een collega. Toen we dat voorstelden, ging Valentino akkoord." Het contract was getekend en Kappen kreeg een jaar om het bedrag over te maken. "Ik had toen één investeerder, een Indiër. Hij tekende en we vierden dat met een diner bij Huis ter Duin, maar toen hoorde ik niks meer van hem. De familie Zagatti vroeg op een gegeven moment waar het geld bleef. Man, dat was nog wat. Toen Zwartepoorte en Kappen met het vervoersbedrijf in Lugo voor de deur stonden, was het geld nog steeds niet binnen. Een week lang sorteerden ze de flessen en indexeerden de verzameling. Ze troffen onder andere een fles uit 1843, mogelijk de oudste Schotse whisky ter wereld. "Dat was ook wat. Geen fles mocht weg tot het geld was

overgemaakt, zo is Zagatti. Daar hebben we dus op moeten wachten. De transportauto werd gevolgd door satellieten (in verband met de waardevolle lading), dus er zat haast achter, een zenuwenspel. Tien minuten voordat de auto definitief weg moest, stond het geld op de bank."

MEESTERWERK

Het was Zagatti's vrouw die wilde dat de collectie werd verkocht. Drie maanden nadat de verzameling was opgehaald overleed ze. Met zijn twee kinderen is Zagatti naar Sassenheim gekomen om de tentoonstelling te bekijken. Een emotionele aangelegenheid. Zijn zoon Davide gaf geëmotioneerd toe dat hij de collectie gehaat had, maar nu inzag wat voor meesterwerk zijn vader bij elkaar had verzameld. Zwartepoorte weet te vertellen dat Zagatti vooral trots is op deze tentoonstelling. Kappen noemde hem toepasselijk 'The Unseen Collection'; Zagatti heeft zijn eigen verzameling immers nooit kunnen zien. Volgens Kappen is de collectie in gigantisch tempo in waarde aan het stijgen. In welke mate precies zal nog tien jaar onbekend blijven. Wel mag gehandeld worden in participaties. Investeren in whisky is dus een lucratief zaakje? Zeker. Tenminste, als je weet wat je doet. Een purist als Zwartepoorte koopt whisky voor 80 procent met zijn hart en 20 procent met zijn hoofd. "De waarheid zit al in het glas", zegt hij. "Maar het rendement smaakt zo lekker", besluit Kappen.